

TJÄNSTEUTLÅTANDE

Beslut om ny VA-taxa för Knivsta kommun 2025

Förslag till beslut

Samhällsutvecklingsnämndens förslag till kommunfullmäktige:
Kommunfullmäktige tillstyrker förslaget om ny VA-taxa 2025 för Knivsta kommun

Sammanfattning av ärendet

VA-taxans så kallade brukningstaxa föreslås höjas med 15 % för att täcka kostnadsökningar hos Knivstavatten på totalt 6,1 mkr. Taxehöjningen täcker 5,1 mkr av kostnadsökningarna. Resterande 1,0 mkr täcks genom överavskrivningar och planeras att ingå som en del av taxehöjningen inför 2026. Konsekvenser om inte brukningstaxan höjs enligt förslaget blir att ett ägartillskott på 6,1 mkr behöver tillföras under året för att säkra likviditet och att inga lån behöver tas för att hantera driftkostnader. VA-taxans så kallade anläggningstaxa föreslås lämnas oförändrad.

Utöver nivåjusteringar i taxan föreslås vissa justeringar i taxans övriga paragrafer, gällande hänvisningar, förtydliganden och borttagande av övergångsbestämmelse och borttagande av avläsning vid fastighetsöverlåtelse.

Ärendets uppkomst och historik

Avgifter för att hantera kostnader för det kommunala ansvaret för vatten- och avloppshantering får tas ut av användarna. VA-verksamheten får inte gå med underskott utan taxan ska täcka kostnaderna. En översyn av taxan ska göras i god tid för att undvika att det uppstår underskott eller överskott i verksamheten. Orsaker till att en höjning av taxan föreslås är att Knivstavatten genomför ett antal nödvändiga investeringar, räntehöjningar, inflation samt nya skatteregler.

Konsekvensbeskrivningar

De konsekvenser som uppstår om inte brukningstaxan höjs enligt förslaget blir att ett ägartillskott på 6,1 mkr behöver tillföras under året för att säkra likviditet och att inga lån behöver tas för att hantera driftskostnader. VA-taxans så kallade anläggningstaxa föreslås lämnas oförändrad.

Samlad bedömning

Ny föreslagen avgift

Knivstavatten arbetar med ett långsiktigt ansvarstagande för att säkerställa en hållbar och pålitlig vatten- och avloppshantering i Knivsta kommun. Kommunen är en av Sveriges snabbast växande kommuner vilket påverkar verksamheten. Under 2025 står Knivstavatten inför stora möjligheter, men även utmaningar, både vad gäller infrastruktur och omvärldsfaktorer som påverkar verksamheten. Parallellt med ett högt krav på anläggningarna, belastar klimatförändringarna systemet på ett helt annat sätt än tidigare. Behovet att möta framtidens krav ökar på både dricksvatten och avloppshantering i ljuset av de senaste årens ökade befolkningstillväxt, strängare miljökrav och behov av en mer robust infrastruktur.

Under 2025 planeras för nödvändiga investeringar, inte bara för att underhålla och förnya befintliga anläggningar, utan även för att bygga nya och mer kapacitetsstarka lösningar. Förnysetakten på de befintliga anläggningarna behöver öka de kommande åren. Detta för att behålla statusen i anläggningarna. En av de största satsningarna i Knivstavattens historia, anslutningen av Knivsta kommun till Käppalaverket, kommer att slutföras under de kommande åren vilket kommer att öka vår kapacitet väsentligt och skapa en mer robust VA-infrastruktur. Samtidigt innebär anslutningen att stora investeringar måste genomföras.

Ett av de mest prioriterade områdena för Roslagsvatten är tillgångsförvaltning vilket omfattar allt från digitalisering, informationshantering och arbetsprocesser. Detta kommer att spela en central roll i hur framtidens behov kan mötas. Genom att koppla samman de olika systemen och införa en ny centraliserad styr- och övervakningsplattform kommer Roslagsvatten kunna agera mer proaktivt och identifiera problem innan de eskalerar samt kommunicera effektivare med våra kunder i realtid. Ambitionen är att ge snabbare och mer tillförlitlig information om driftstörningar och serviceavbrott, vilket både förbättrar kundupplevelsen och stärker den interna effektiviteten.

Knivstavattens verksamhet är taxefinansierad och verksamheterna ska bedrivas till lägsta nödvändiga kostnad. Knivstavattens ställning ger möjligheter, men med det kommer även ett starkt ansvarstagande och respekt för att verksamheten hanteras kostnadseffektivt och med tillräckliga marginaler som medger infrastrukturinvesteringar till gagn för brukare och ägare.

De senaste åren har det skett en markant ökning av kostnaderna för både vatten- och avloppshantering. Elpriser, materialkostnader och räntekostnader har stigit kraftigt, vilket har påverkat de operativa kostnaderna. Samtidigt har en ny skatt införts på räntor och borgensavgifter som ger ökade skattekostnader. För att säkerställa en långsiktig ekonomisk hållbarhet och möjliggöra de investeringar som krävs, föreslås att ett antal justeringar i taxorna sker under 2025 och kommande år. Dessa justeringar är nödvändiga för att upprätthålla kvaliteten i våra tjänster och för att säkerställa att vi kan möta framtidens utmaningar på ett hållbart sätt.

Den föreslagna höjningen av brukningstaxan på 18 % täcker kostnadsökningarna på totalt 6,1 mkr för ökade räntekostnader, ökade personalkostnader, ökade inköpskostnader (12,5 %) för vatten, ökade kostnader för reinvesteringar av ledningsnät och anläggningar, samt kostnader för strategisk tillgångsförvaltning, såsom it-licenser, konsultkostnader och nyanställningar av personal med en kompetens som Roslagsvatten inte har idag.

Taxehöjningen beräknas träda i kraft den 1 april 2025.

Tabellen nedan visar de största enskilda orsakerna till den höjda brukningstaxan.

Taxehöjning 2025	%
Brukningstaxa, tapp 3 mån (jan-mars)	4,9 %
Brukningsavgifter	-2,3 %
Övriga intäkter	1,0 %
Inköp Norrvatten +12,5%	1,4 %
Kemikalier prisökning	1,1 %
It-licenser	1,1 %
Reserv för oförutsedda kostnader	1,1 %
Övriga rörelsekostnader	0,5 %
Personalkostnader löneökn	0,9 %
Utökning personal it+re-inv	3,4 %
Ökade avskrivningar	3,1 %
Räntenetto	2,1 %
TOTALT	18 %

Anger hur stor del respektive post avser av taxehöjningen. 3 % = 1 mkr kommer att tas ifrån överavskrivningar och kommer att ingå i nästa års taxehöjning. Resultatet för 2025 kommer att bli ett

negativt resultat på 1 mkr. För 2026 blir resultatet motsvarande 1 mkr bättre.

Brukningsavgift (12 §)

Brukningsavgiften är den periodiska avgift som en fastighetsägare betalar när denna har anslutit sin fastighet till den allmänna VA-anläggningen. Den ska täcka fastighetens del av kostnaderna för drift- och underhållskostnader, kapitalkostnader för investeringar eller andra nödvändiga kostnader för att tillhandahålla vattentjänsterna som inte täcks av anläggningsavgiften. VA-taxan ska enligt lagen om allmänna vattentjänster vara skäligt och rättvist fördelad efter både den kostnad och den nytta som föreligger när en fastighet är ansluten till den befintliga VA-anläggningen. Nedan ges exempel på den föreslagna taxan jämfört med den nuvarande. I bilaga 1 ges exempel på hur den föreslagna taxan påverkar olika ägare av typhus. I bilaga 3 bifogas den föreslagna taxan.

Ett utsnitt av VA-taxans §12 med nytt pris och där det gamla priset är överstruket.

12 §

12.1 För bebyggd fastighet skall erläggas brukningsavgift.

Avgift utgår per fastighet med (q_n =vattenmätarens nominella flöde):

a) en fast avgift per år och mätare (grundavgift)

.1	q_n 2,5 m ³ /h i 1- och 2-bostadshus samt övriga fastigheter med årsförbrukning mindre eller lika med 300 m ³ /år	8 070 kr	7 018 kr
.2	q_n 2,5 m ³ /h i övriga fastigheter	21 965 kr	19 100 kr
.3	q_n 6 m ³ /h	61 198 kr	53 216 kr
.4	q_n 10 m ³ /h	135 168 kr	117 535 kr
.5	q_n 15 m ³ /h	223 395 kr	194 255 kr
.6	q_n 40 m ³ /h	465 558 kr	404 831 kr

b) en avgift per m³ levererat vatten

		22,90 kr	19,90 kr
--	--	----------	---------------------

c) en fast avgift per m² tomtyta inom varje intervall och år
(dagvattenavgift)

.1	1- och 2-bostadshus, fast schablon	933 kr	812 kr
.2	0- 10 000 m ²	1,88 kr/m ²	1,63 kr/m²
.3	10 000- 50 000 m ²	1,23 kr/m ²	1,07 kr/m²
.4	50 000 m ² -	0,51 kr/m ²	0,44

d) En avgift per år och lägenhet utöver den första 2 484 kr ~~2 160 kr~~

Övriga föreslagna ändringar av VA-taxan

Utöver nivåjusteringar i taxan föreslås ändringar i taxans övriga paragrafer. Det är dels språkliga ändringar, hänvisningar, förtydliganden och borttagande av övergångsbestämmelse och borttagande av avläsning vid fastighetsöverlåtelse som inte längre görs.

Punkt 1 och 4.2 Ändring så att hänvisningen anger korrekt lagrum, samt ändring av språket.

Punkt 3 förtydligar att ytan beräknas enligt BTA.

Punkt 5.8 förtydligar dels att lägenhetsavgift tas ut per lägenhet. Förtydligar även att exploateringsavtal inte är ett krav för att avgiften ska kunna tas ut.

Under punkt 5.8 tas även övergångsregeln bort.

Punkt 12c tas bort då lägenhetsavgift inte finns i brukningstaxan.

Punkt 18 avläsning vid fastighetsöverlåtelse tas bort då huvudmannen inte läser av utan att fastighetsägaren gör det själv. Huvudmannen gör det endast genom beställning enligt punkt 15. Det harmoniserar med KFVA.

Se bilaga 2 för ändringar.

Underlag för beslut och beslutsexpediering

Tjänsteutlåtande 2024-11-27

Bilaga 1, Påverkan för olika typer av fastigheter i Knivsta kommun

Bilaga 2, Övriga ändringar i VA-taxan 2025 i Knivsta kommun

Bilaga 3, Förslag till ny VA-taxa 2025 för Knivsta kommun

Beslutet skickas till

Akten

Kommunfullmäktige

Roslagsvatten